

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія культури і мистецтва

Освітня програма—«Інструментально-виконавське мистецтво»

Спеціальність **025 Музичне мистецтво**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціологія культури і мистецтва
Викладач (-і)	Макарова Алла Олександрівна, доцент, кандидат філософських наук, асистент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства
Контактний телефон викладача	095-417-16-44
Е-mail викладача	Makarova_AO@ukr.net
Формат дисципліни	Очний / Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до курсу	
<p>Важливою складовою естетичного навчання та виховання майбутнього митця є знання про реалії наукових досліджень в галузі культури та мистецтва, вміння знайти інформацію про конкретні виміри соціокультурних явищ, а, отже, використовувати у власному житті здобутки та пропозиції інституційних сфер суспільства, в яких культура та мистецтво організовуються як соціальна реальність і мають певну конкретну вартість. Йдеться тут і про важливість ознайомлення із державними та приватними інституціями, що професійно досліджують сферу культури та мистецтва, а також і з творчими колективами та проектами, в які може інтегруватися молодий спеціаліст мистецтвознавчих галузей знань. Необхідно також знати і сучасні тенденції у сфері розвитку культури взагалі та мистецтва зокрема, як у вітчизняному просторі, так і за кордоном, розуміти роль і місце та можливості творчої самореалізації митця у сучасному світі.</p> <p>Курс «Соціологія культури і мистецтва» розрахований на послідовне і всебічне ознайомлення з історичним розвитком та методологією дослідження культури і мистецтва як соціальних інститутів. Курс спрямований на формування у студентів соціокультурних знань і світогляду на основі засвоєння існуючих парадигм культури і мистецтва та їх аналізу як соціальних феноменів. Завдання курсу полягають у вивченні теоретичних та методологічних основ соціології культури і мистецтва; дослідженні загальних закономірностей суспільного функціонування культури і мистецтва та конкретних механізмів взаємодії культурно-мистецької сфери з іншими соціальними системами; ознайомлення з проблемами інституціоналізації та регулювання розвитку соціально-культурної сфери; дослідженні особливостей функціонування мистецьких інституцій та арт-ринку в сучасній Україні; вивченні специфіки культурної діяльності як одного з різновидів соціальної активності; проведенні соціологічного аналізу механізмів і особливостей впливу культури на суспільне життя та аналізу актуальних дослідницьких тем соціології сучасної української та світової культури і мистецтва. У процесі роботи студенти оволодівають термінологічно-понятійним апаратом дисципліни, проводять практичні дослідження, які допомагають розкрити діалектику розвитку соціології культури і мистецтва та суперечності, які виникають у ході їх опанування.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою даного необхідного для студентів мистецьких спеціальностей курсу є ознайомити студентів з сучасними уявленнями світової та вітчизняної соціології про сутність феномену культури і мистецтва, механізмами їх взаємодії з суспільством та роллю у процесі соціальних змін; навчити їх оперувати актуальною інформацією про стан мистецького життя, активно взаємодіяти з мистецькими інституціями, спираючись на наукові підходи, використовувати матеріали соціологічних досліджень зі сфери культури та мистецтва з метою власного професійного зростання та розвитку.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сформувати у студентів цілісне уявлення про специфіку соціологічного підходу до вивчення культури та мистецтва, основні проблеми їх суспільного існування та перспективи вирішення; • розвинути у студентів вміння теоретично осмислювати та аналізувати явища і процеси, які відбуваються у культурі та в мистецтві в глобальному, так і національному вимірах; <p>виробити у майбутніх спеціалістів навички організації і проведення конкретно-соціологічних</p>	

досліджень у сфері культури та мистецтва і використання їх результатів у практичній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Предмет, теоретичні основи, базові поняття соціології культури і мистецтва, основні методи соціологічних досліджень та специфіку їх використання в окресленій галузі;
- Основні вектори дослідження культури у соціологічному знанні XIX - XXI ст.;
- Принципи соціологічного дослідження культури і мистецтва в контексті української сучасності;
- Особливості розгляду культурних та мистецьких проблем в контексті макро-, мезо- та мікросоціології;
- Основні етапи становлення соціології мистецтва; специфіку соціологічних досліджень музичного, акторського, літературного, образотворчого мистецтва, стан їх розвитку у сучасному світі;
- Роль критики в соціокультурному просторі; проблеми актуального мистецтва та арт-ринку в сучасному соціумі.

вміти:

- Демонструвати знання соціологічних методів дослідження сфери культури та мистецтва;
- Аналізувати класичні та сучасні соціокультурні теорії, виокремлювати найбільш актуальні проблеми в контексті глобальних викликів сучасності;
- Здійснювати дослідження соціальних проблем, аналізувати символічну «мову» культури в контексті соціуму;
- Розробляти анкети та здійснювати соціологічні опитування стосовно проблем естетичного виховання молоді, питань використання вільного часу та етнічнонаціональних проблем;
- Здійснювати дослідження позицій соціології сучасного стану музичного та візуального мистецтва, його відносин із сучасними мистецькими інституціями;
- Демонструвати знання сучасного стану досліджень у сфері соціології художньої літератури, музики, кіно та театру;
- Використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої соціологічної та культурологічної літератури в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт;
- Презентувати результати проведених соціологічних досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів;
- Вести полеміку стосовно питань соціології культури та мистецтва на основі матеріалу опрацьованих першоджерел та використання категоріально-понятійного апарату дисципліни;
- Самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із соціології культури та мистецтва, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації;
- Вирішувати комплексні завдання, пов'язанні із верифікацією результатів існуючих оприлюднених соціокультурних досліджень та здійснювати власний контент-аналіз соціологічних даних у сфері культури і мистецтва;
- Нести відповідальність за достовірність та політико ідеологічну незаангажованість проведених соціологічних досліджень у сфері культури та мистецтва.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «Соціологія культури і мистецтва» у студентів мають бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК 4. Здатність до розв'язання проблем.

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

ФК 14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

ФК 15. Здатність здійснювати менеджерську та аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

<p>ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>ПРН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській та аранжувальній практичній діяльності.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>ПРН 16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.</p>					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин90 Кредитів 3		
Аудиторних			30		
Лекції			22		
Семінарські заняття / практичні / лабораторні			8		
Самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність			Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	025Музичне мистецтво			IV	вибірковий
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Лекції	практичні	Самостійна робота
Модуль 1. Соціологія. Тема 1. Соціологія як наука. 1. Соціологія як специфічна наука про суспільство. Відмінності соціологічного підходу до суспільства від підходів інших соціогуманітарних дисциплін: філософії, соціальної психології, культурології. Поняття про макро,- мезо,-та мікрорівні суспільних процесів. Система взаємодій «соціальний інститут – соціальна організація – соціальна група – індивід» як основа проблематики соціології. Структура і функції соціології. 2. Етапи розвитку	Лекції 2год. Практич них занять -	1. Болотова В.О. Навчально- методичний посібник «Конспект лекцій з дисципліни«Соціологія як культури» для студентів денного відділення, щонавчаються за напрямом «Соціологія» – Х.: НТУ«ХП», 2014. – 75 С.	2 год.	1 год.	10 годин
		2. Семашко О.М. Соціологія мистецтва: Навчальний посібник. – К.: ДАКККіМ, 2003. – 266 с.	2 год.	1 семінар -	1 заняття

<p>соціології. Соціологічна парадигма, соціологічна теорія, соціологічна школа. Категорії статистики та динаміки у соціології.</p> <p>3. Поняття про методологію, методику та техніку соціологічного дослідження. Якісна та кількісна методологія. Методи та методики дослідження соціальної реальності. Соціологічне дослідження, його різновиди та призначення. Етапи соціологічного дослідження. Документація соціологічного дослідження.</p> <p>4. Українські наукові установи та проекти у галузі соціології. Поняття «статистики» як інструменту соціологічного аналізу культурно-мистецьких явищ та процесів. Банки даних у соціологічному дослідженні. Тематика та методи досліджень українських соціологів у галузі культурних процесів.</p> <p>Модуль 2. Соціологія культури. Тема 2. Соціологія культури як наука.</p> <p>1. Культура як предмет соціології. Специфіка та проблематика</p>	<p>Лекцій 12 год. Практичних занять 4 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Болотова В.О.</i> Навчально-методичний посібник «Конспект лекцій з дисципліни «Соціологія культури» для студентів денного відділення, що навчаються за напрямом «Соціологія» – Х.: НТУ«ХП», 2014. – 75 С. 2. М.Б. Глозов. Границы предмета социологии искусств. Стаття. – 1999 3. М.В. Горностаева искусство как социологическое явление (некоторые современные концепции в западной социологии искусства) Стаття. – 2004 4. Довга Ольга Валеріївна. Мистецтво в соціологічних теоріях ХІХ – початку ХХ століття. Стаття. – 2013 р. 5. Малес Л. Вивчаючі тексти культури: соціокультурний аналіз із як пізнавальна стратегія соціології. Монографія / Л. Малес. – К. : К.І.С. – 2011. - 325 с. 6. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Соціологія культури» для студентів денної форми навчання за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» / Укладач: О.М. Шеломовська. – Дніпродзержинськ, ДДТУ, 2015. – 68 с. 7. Семашко О.М. 	<p>2 год.</p>	<p>1 год. 1 семінар</p>	<p>25 годин</p> <p>2 заняття</p>
--	--	---	---------------	-----------------------------	----------------------------------

<p>соціології культури. Історичний розвиток соціології культури.</p> <p>2. Категоріальний апарат соціології культури. Методологія соціології культури. Кількісна та якісна методологія у дослідженнях культури.</p> <p>3. Законодавче регулювання соціокультурних процесів. Світова законодавча база регуляції культурної сфери. Українська законодавча база регуляції культурної сфери.</p> <p>4. Українські наукові установи та проекти у галузі соціології культури. Моніторинг як традиційний спосіб дослідження соціокультурних процесів.</p> <p>Тема 3. Макросоціологічний аналіз культури.</p> <p>1. Поняття культури у широкому значенні. Культура як соціальна система та духовне явище. Поняття культурного розвитку. Культура і цивілізація. Еволюційні концепції культурного розвитку. Інтеграція та дезінтеграція як культурні феномени.</p> <p>2. Суспільство як інтегральне культурне утворення. Поняття суспільної свідомості.</p>		<p>Соціологія мистецтва: Навчальний посібник. – К.: ДАКККІМ, 2003. – 266 с.</p> <p>8. Л.Скокова. Зрушення в культурних практиках останніх десятиліть // Векторизм українського суспільства / За ред. д.е.н. В.Ворони, д. соц. н. М.Шульги. – К.: Інститут соціології НАН України, 2014. – 466 с. – С. 344-346.</p> <p>9. Соціологічна теорія: традиції та сучасність : Навчальний посібник / За ред. А.Ручки. – К., 2007. – 363 с.</p> <p>10. <i>Болотова В.О.</i> Навчально-методичний посібник «Конспект лекцій з дисципліни «Соціологія культури» для студентів денного відділення, щонавчаються за напрямом «Соціологія» – Х.: НТУ«ХП», 2014. – 75 С.</p> <p>11. Верховод Л. І. Соціологія культури та міжкультурна комунікація: навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заочн. форми навч. спец. «Соціологія» / Л. І. Верховод ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. – 263 с.</p> <p>12. М.Б. Глозов. Границы</p>	2 год.	1 год. 1 семінар	3 заняття
--	--	--	--------	---------------------	-----------

<p>Спілкування та комунікація як основи культури.3. Складові системи культури. Культурні елементи, культурні явища, культурні процеси, культурні традиції. Культурні проблеми. Культура еліт та культура мас.</p> <p>4. Система інституцій культури. Виховання та соціалізація як основи культурного розвитку. Система освіти як культурна традиція. Поняття «культурної освіти» в контексті соціальних реалій сучасності. «Кооперація» (на місцевому, регіональному, національному, міжнародному рівні) та «колаборація» як форми організації культурних процесів. Поняття «міського» і «регіонального» розвитку. Соціологічний аналіз програм міського та регіонального розвитку у секторі «культури».</p> <p>Тема 4. Мезосоціологічний аналіз культури.</p> <p>1. Поняття культури у вузькому значенні. Галузі культури. Взаємовідносини культури, політики та економіки. Поняття і концепції «культурної політики» та «культурного менеджменту». Структурно-функціональні</p>		<p>предмета соціології искусств. стаття. – 1999</p> <p>13. М.В. Горностаева. Искусство как социологическое явление (некоторые современные концепции в западной социологии искусства) Стаття. – 2004.</p> <p>14. Довга Ольга Валеріївна. Мистецтво в соціологічних теоріях XIX – початку XX століття. Стаття. – 2013 р.</p> <p>15. Малес Л. Вивчаючі тексти культури: соціокультурний аналіз як пізнавальна стратегія соціології. Монографія / Л. Малес. – К. : К.І.С. – 2011. - 325 с.</p> <p>16. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Соціологія культури» для студентів денної форми навчання за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» / Укладач: О.М. Шеломовська. – Дніпродзержинськ, ДДТУ, 2015. – 68 с.</p> <p>17. Семашко О.М. Соціологія мистецтва: Навчальний посібник. – К.: ДАКККіМ, 2003. – 266 с.</p> <p>18. Л.Скокова. Зрушення в культурних практиках останніх десятиліть // Векторизмін українського суспільства / За ред. д. е. н. В. Ворони,</p>	2 год.	1 год.	4 заняття
---	--	--	--------	--------	-----------

<p>моделі культури. Психологічний вектор культурних практик: культура поведінки, спілкування та споживання.</p> <p>2. Поняття культурної практики. Соціальна спільнота та культурне середовище. Домінуюча культура, субкультура, контркультура. Національна культура.</p> <p>3. Відтворення культури в освітніх практиках. Установи соціалізації як культурні агенти. Поняття «благодійного фонду». Українські благодійні установи з підтримки та менеджменту і маркетингу культурно-мистецьких подій. Поняття «гранту» та «проекту» як базові характеристики сучасного стилю організації культурних інтеракцій. Практики «фандрайзінгу» та «краудфандінгу» у структурі сучасного соціокультурного менеджменту. Створення культурних мап (culturalmapping) як спосіб організації культурних процесів.</p> <p>4. Новітні форми та методи організації культурних процесів. Музей як осередок соціокультурних практик. Дистанційна форма організації</p>		<p>д. соц. н. М.Шульги. – К.: Інститутсоціології НАН України, 2014. – 466 с. – С. 344-346.</p> <p>19. Соціологічна теорія: традиції та сучасність :Навчальний посібник / За ред. А.Ручки. – К., 2007. – 363 с.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>культурних процесів: онлайн-презентація, онлайн-вебінар та онлайн-курс як форми дистанційного навчання мистецьких практик.</p> <p>Соціологічний аналіз їхньої ефективності.</p> <p>Тема 5. Мікросоціологічний аналіз культури.</p> <p>1. Індивід та особистість як центральні актори культурних процесів. Якісна методологія як реалізація принципів парадигми соціологічного номіналізму. Розуміюча соціологія як теорія впливу персони на соціальне середовище. Феноменологічний підхід.</p> <p>2. Культурні осередки. Поняття соціальної групи як відмінної від інституції соціальної реальності. Соціальна група як основа організації. Соціальні відносини всередині групи як основа творення культури. Теорія групової динаміки.</p> <p>3. Стиль і спосіб життя як соціологічне явище. Поведінка та діяльність як прояви соціокультурних паттернів особистості. Теорія соціальної дії. Агенти соціалізації як агенти культурного впливу.</p> <p>Новітні форми та методи організації культурної діяльності особистості.</p>			2 год.	1 год. 1 семінар	5 заняття
--	--	--	--------	---------------------	-----------

<p>Интернет як осередок соціокультурних практик. Дистанційна форма організації культурних практик особистості: блог, лайф-журнал, соціальні мережі як форми реалізації культурних потреб особистості. Соціологічний аналіз їхньої ефективності.</p> <p>Тема 6. Техніки соціологічного дослідження культури.</p> <p>1. Моделювання інтегрального соціологічного дослідження культурного явища. Статистика у сфері культури. Опитування у сфері культури. Вивчення аудиторії. Постановка проблеми, окреслення об'єкту та предмету дослідження. Завдання дослідження та підбір методів і інструментарію для його виконання. Поєднання методів збору інформації.</p> <p>2. Техніки макросоціологічного дослідження культури. Неопитувальні методи. Контент-аналіз.</p> <p>3. Техніки мезосоціологічного дослідження культури. Опитувальні методи. Етнографічне дослідження.</p> <p>4. Техніки мікросоціологічного дослідження культури. Соціальний експеримент.</p>			2 год.	2 год. 2 семінар	6 заняття
--	--	--	--------	---------------------	-----------

<p>Біографічний метод. Фокус-групове інтерв'ю. Соціометрія.</p> <p>Модуль 3. Соціологія мистецтва. Тема 7. Соціологія мистецтва як наука.</p> <p>1. Мистецтво як предмет соціології. Специфіка та проблематика соціології мистецтва. Історичний розвиток соціології мистецтва.</p> <p>2. Категоріальний апарат соціології мистецтва. Методологія соціології мистецтва. Кількісна та якісна методологія у дослідженнях мистецтва.</p> <p>3. Законодавче регулювання соціомистецьких процесів. Світова законодавча база регуляції мистецької сфери. Українська законодавча база регуляції мистецької сфери.</p> <p>4. Українські наукові установи та проекти у галузі соціології мистецтва. Моніторинг як традиційний спосіб дослідження соціомистецьких процесів. Тематика та методи досліджень українських соціологів у галузі мистецьких процесів.</p> <p>Тема 8. Макросоціологічний аналіз мистецтва. 1. Мистецтво як спосіб існування культури. Поняття</p>	<p>Лекцій 10 год., Практичних 4 год.</p>		<p>2 год.</p> <p>2 год.</p>	<p>1 год. 3 семінар</p> <p>1 год. 3 семінар</p>	<p>25 годин</p> <p>7 занять</p> <p>8 занять</p>
--	--	--	-----------------------------	---	---

<p>про традицію, еволюцію та революцію у мистецтві. Масове та елітарне мистецтво.</p> <p>2. Мистецькі явища і процеси. Творчість як соціалізаційна необхідність та професійне мистецтво як стратифікаційна характеристика людини. Мистецька діяльність як позитивна девіація. Поняття «креативної індустрії».</p> <p>3. Епоха в мистецтві. Мистецтво як дзеркало соціальних процесів. Стель як вираження культурно-ментальних орієнтацій. Національне мистецтво.</p> <p>4. Унікальність мистецтва сучасності. Виховний потенціал мистецтва: історичний огляд та дискусії щодо його впливу на свідомість. «Колекція» як об'єкт соціологічного аналізу. Поняття «мистецького ринку» в макросоціологічному тлумаченні.</p> <p>Тема 9. Мезосоціологічний аналіз мистецтва.</p> <p>1. Мистецьке середовище. Відмінності українського та зарубіжного мистецького середовища. Мистецький проєкт як єдність макро і мікросередовищ. Поняття «аудиторії» в соціологічному контексті.</p> <p>2. Галузі соціології</p>			2 год.	1 год. 3 семінар	9 заняття
--	--	--	--------	---------------------	-----------

<p>мистецтва: соціологія літератури, соціологія музики, соціологія архітектури.</p> <p>3. Акторство як соціальна професія. Соціологія театру та соціологія кіно у зарубіжній та вітчизняній традиціях. Новітні форми та методи організації мистецьких процесів. Мистецькі форуми, творчі зустрічі. Арт-ринок, аукціони, галереї, виставки. Бібліотека як осередок соціокультурних практик. Дистанційна форма організації культурних процесів: онлайн-концерт, онлайн-конкурс, онлайн-презентація. Вебінар та онлайн-курс як форми дистанційного навчання мистецьких практик.</p> <p>Тема 10. Мікросоціологічний аналіз мистецтва.</p> <p>1. Мистецька подія. Виставка, вистава, презентація як засіб об'єктивної творчості та реклама мистецького продукту. Проблема вторинності мистецтва: мистецький продукт як оригінальний твір. Інтерпретація та плагіат у мистецтві.</p> <p>2. Система мистецьких авторитетів. Поняття «лідерства» у мистецтві. Мейнстрім та авангард як соціальні</p>			2 год.	1 год. 3 семінар	10 заняття
--	--	--	--------	---------------------	------------

<p>явища. Рейтинги та премії і анти премії як маркери успішності митця. Критерії авторитету у мистецтві. Мистецька школа (угруповання) як мікросоціальна єдність митців. Українські та зарубіжні мистецькі школи. 3. Мистець як творча людина. Соціальні та соціологічні проблеми мистецтва: мистець як індивід та особистість. Відповідальність митця перед суспільством. 4. Новітні форми та методи організації мистецької діяльності особистості. Практика «партисипації» як сучасна стратегія організацій мистецьких процесів. Благодійний концерт як спосіб збору емпіричних соціологічних даних про стан культурно-мистецького середовища. Тема 11. Техніки соціологічного дослідження мистецтва.</p> <p>1. Моделювання інтегрального соціологічного дослідження мистецького явища. Постановка проблеми, окреслення об'єкту та предмету дослідження. Завдання дослідження та</p>					2 год.	2 год. 4 семінар	11 заняття
--	--	--	--	--	--------	---------------------	------------

<p>підбір методів і інструментарію для його виконання. Поєднання методів збору інформації.</p> <p>2. Техніки макросоціологічного дослідження мистецтва: опитування, аналіз документів.</p> <p>3. Техніки мезосоціологічного дослідження мистецтва: анкетування, включене спостереження.</p> <p>4. Техніки мікросоціологічного дослідження мистецтва: Аналіз випадку. Інтерв'ю. Техніка «театру пригноблених».</p>								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Практичні

Практичне заняття 1. Соціологія культури як наука. (2 год.).

1. Культура як предмет соціології.
2. Макросоціологічний аналіз культури.
3. Мезосоціологічний аналіз культури.
4. Мікросоціологічний аналіз культури.

Практичне заняття 2. Техніки соціологічного дослідження культури (2 год.).

1. Техніки макросоціологічного дослідження культури: контент-аналіз.
2. Техніки мезосоціологічного дослідження культури: етнографічне дослідження
3. Техніки мікросоціологічного дослідження культури: соціальний експеримент, біографічний метод, фокус-групове інтерв'ю, соціометрія.
4. Моделювання інтегрального соціологічного дослідження культурного явища.

Практичне заняття 3. Соціологія мистецтва як наука. (2 год.).

1. Мистецтво як предмет соціології.
2. Макросоціологічний аналіз мистецтва.
3. Мезосоціологічний аналіз мистецтва.
5. Мікросоціологічний аналіз мистецтва.

Практичне заняття 4. Техніки соціологічного дослідження мистецтва (2 год.) - 15.12.2020.

1. Техніки макросоціологічного дослідження мистецтва: опитування, аналіз документів.
2. Техніки мезосоціологічного дослідження мистецтва: анкетування, включене спостереження.
3. Техніки мікросоціологічного дослідження мистецтва: аналіз випадку, інтерв'ю.
4. Техніка «театру пригноблених».

1. З метою активізації процесу навчання пропонується метод креативної дискусії під час лекцій та семінарських занять. Цьорозвиває творчі здібності студентів, а також вдосконалює здатність до аналізу,

порівняння та аргументування своєї точки зору.

2. Ефективною є робота за методикою «обміну досвідом» та інтерактивного складання лекцій. Викладач пропонує лекційний матеріал, студенти доповнюють його власними заувагами та нотатками.
3. Важливим методом роботи є опрацювання першоджерел, в результаті якого студенти діляться враженнями від прочитаного, обговорюють підняті в текстах проблеми.
4. Самостійна оцінка певних культурно-мистецьких явищ та процесів, поряд із оцінками професійних соціологів, дозволяє виокремити і порівняти погляди науковців та погляди студентської аудиторії.
5. «Круглий стіл» дає можливість студенту виступити перед колегами із власною науково-дослідною роботою, залучаючи знання наукової літератури за темою, що прочитана заздалегідь.
6. За бажанням студента результати проведених соціологічних досліджень та здійсненої самостійної роботи можуть бути представлені у таких формах: у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Навчально-наукового Інституту мистецтв і визначається п.4.4. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів. В ній враховуються: 1. Оцінки за самостійну роботу з кожної теми лекційного курсу; 2. Оцінки за семінарські заняття; 3. Оцінки за тестові контрольні роботи з тем модулів. Схему оцінювання можна представити як суму балів за виконані поточні роботи, в результаті їх максимум складає 100 балів:</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Модулі</th> <th style="text-align: center;">Тема заняття</th> <th style="text-align: center;">Самостійна позааудиторна робота</th> <th style="text-align: center;">Практичні аудиторні завдання</th> <th style="text-align: center;">Тестова модульна контрольна робота</th> <th style="text-align: center;">Разом</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">I</td> <td style="text-align: center;">1.</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">10 балів</td> <td style="text-align: center;">15 балів</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">II</td> <td style="text-align: center;">2.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">10 балів</td> <td style="text-align: center;">20 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">3.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">4.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">5.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">III</td> <td style="text-align: center;">6.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">10 балів</td> <td style="text-align: center;">20 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">7.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">10 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">8.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">9.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">10.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">11.</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">5 балів</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td style="text-align: center;">10 балів</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Всього</td> <td style="text-align: center;">50 балів</td> <td style="text-align: center;">20 балів</td> <td style="text-align: center;">30 балів</td> <td style="text-align: center;">100 балів</td> </tr> </tbody> </table>	Модулі	Тема заняття	Самостійна позааудиторна робота	Практичні аудиторні завдання	Тестова модульна контрольна робота	Разом	I	1.	-	-	10 балів	15 балів	II	2.	5 балів	5 балів	10 балів	20 балів		3.	5 балів	-	-	5 балів		4.	5 балів	-	-	5 балів		5.	5 балів	-	-	5 балів	III	6.	5 балів	5 балів	10 балів	20 балів		7.	5 балів	5 балів	-	10 балів		8.	5 балів	-	-	5 балів		9.	5 балів	-	-	5 балів		10.	5 балів	-	-	5 балів		11.	5 балів	5 балів	-	10 балів		Всього	50 балів	20 балів	30 балів	100 балів
Модулі	Тема заняття	Самостійна позааудиторна робота	Практичні аудиторні завдання	Тестова модульна контрольна робота	Разом																																																																										
I	1.	-	-	10 балів	15 балів																																																																										
II	2.	5 балів	5 балів	10 балів	20 балів																																																																										
	3.	5 балів	-	-	5 балів																																																																										
	4.	5 балів	-	-	5 балів																																																																										
	5.	5 балів	-	-	5 балів																																																																										
III	6.	5 балів	5 балів	10 балів	20 балів																																																																										
	7.	5 балів	5 балів	-	10 балів																																																																										
	8.	5 балів	-	-	5 балів																																																																										
	9.	5 балів	-	-	5 балів																																																																										
	10.	5 балів	-	-	5 балів																																																																										
	11.	5 балів	5 балів	-	10 балів																																																																										
	Всього	50 балів	20 балів	30 балів	100 балів																																																																										
Вимоги до письмової роботи	<ul style="list-style-type: none"> - Своєчасність виконання навчальних завдань; - Повний обсяг їх виконання; - Якість виконання навчальних завдань; - Самостійність виконання; - Творчий підхід у виконанні завдань; - Ініціативність у навчальній діяльності. 																																																																														

Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена пп.4.4.3.2, 4.4.3.3. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.												
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового заліку. Залік з дисципліни «Соціологія культури і мистецтва» має на меті перевірку засвоєних студентами знань щодо концепцій культури і мистецтва у поданні світової та вітчизняної соціології, механізмів їх взаємодії з суспільством та роллю у процесі соціальних змін, реалій наукових досліджень в галузі культури та мистецтва, конкретних вимірів соціокультурних явищ, сучасних тенденцій у сфері розвитку культури взагалі та мистецтва зокрема, як у вітчизняному просторі, так і за кордоном.</p> <p>Підсумковий контроль здійснюється у вигляді рейтингової оцінки за кількістю виконаних робіт: самостійної поза аудиторної роботи (50 балів), аудиторної практичної роботи (20 балів), та трьох тестових модульних контрольних робіт (10 балів X 3 КР = 30 балів). В сумі максимальна рейтингова оцінка складає 100 балів. Мінімальна залікова оцінка складає 50 балів.</p> <p>Шкала відповідності:</p> <table data-bbox="515 1104 975 1305"> <tr> <td>Відмінно / Excellent</td> <td>90-100</td> </tr> <tr> <td>Добре / Good</td> <td>75-89</td> </tr> <tr> <td>Задовільно / Satisfactory</td> <td>60-74</td> </tr> <tr> <td>Незадовільно / Fail</td> <td>0-59</td> </tr> <tr> <td>Зараховано / Passed</td> <td>60-100</td> </tr> <tr> <td>Не зараховано / Fail</td> <td>0-5</td> </tr> </table>	Відмінно / Excellent	90-100	Добре / Good	75-89	Задовільно / Satisfactory	60-74	Незадовільно / Fail	0-59	Зараховано / Passed	60-100	Не зараховано / Fail	0-5
Відмінно / Excellent	90-100												
Добре / Good	75-89												
Задовільно / Satisfactory	60-74												
Незадовільно / Fail	0-59												
Зараховано / Passed	60-100												
Не зараховано / Fail	0-5												
7. Політика курсу													
<p><u>Письмові роботи:</u> Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами однієї письмової роботи. Робота виконується у вигляді доповіді за темами 3 модуля на вибір. Обсяг – до 10 сторінок, зміст – інформаційно-пошукова робота з тематики соціології літератури, музики, театру, кіно, архітектури, образотворчого мистецтва, базована на новітніх розробках вітчизняних соціологів.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції та практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п.5.1.2. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому Інституті мистецтв Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.</p>													
8. Рекомендована література													
1. Болотова В.О. Навчально-методичний посібник «Конспект лекцій з дисципліни													

- «соціологія культури» для студентів денного відділення, щонавчаються за напрямом «Соціологія» – Х.: НТУ«ХПІ», 2014. – 75 с.
2. Верховод Л. І. Соціологія культури та міжкультурна комунікація: навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заочн. Форми навч. спец. «Соціологія» / Л. І. Верховод; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Старобільськ: вид-во дз «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. – 263 с.
  3. М.Б. Глотов. Границы предмета социологии искусств. (стаття). – 1999.
  4. М.В. Горностаева. Искусство как социологическое явление (некоторые современные концепции в западной социологии искусства). стаття. – 2004.
  5. Довга Ольга Валеріївна. Мистецтво в соціологічних теоріях XIX – початку XX століття. стаття. – 2013 р.
  6. Малес Л. Вивчаючи тексти культури: соціокультурний аналіз як пізнавальна стратегія соціології. Монографія / Л. Малес. – К.: К.І.С. – 2011. - 325 с.
  7. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Соціологія культури» для студентів денної форми навчання за напрямом підготовки 6.030101 «Соціологія» / укладач: О.М. Шеломовська. – Дніпродзержинськ, ДДТУ, 2015. – 68 с.
  8. Семашко О.М. Соціологія мистецтва: Навчальний посібник. – К.: ДАКККІМ, 2003. – 266 с.
  9. Л.Скокова. Зрушення в культурних практиках останніх десятиліть // векторизмі українського суспільства / за ред. д.е. Н.В.Ворони, д. соц. Н. М.Шульги. – К.: Інститут соціології НАН України, 2014. – 466 с. – с. 344-346.
  10. Соціологічна теорія: традиції та сучасність: Навчальний посібник / за ред. А.Ручки. – К., 2007. – 363 с.

Викладач _____/Макарова А.О./